

tíðindablaðið

sosialurin

Postsmoga 76,
3800 Argir,
telefon 11820

Útgevari: p/f sosialurin

Fyrirskastjóri og blaðstjóri: Tórfinn Smith (ábyrgd)

Blaðfólk: Hogni Djurhuus, Dagny Joensen, Jóhann Mortensen og Jan Müller

Lýsingar: Árni Joensen

Uppseting: p/f sosialurin. Prent: p/f pressan 1981

Ótalandi viðurskifti

oddagrein

EIN 20 ára gamal maður doyði týsdagin fyrri viku síðani á einum sjúkrahúsið í Póllandi, eftir skotsárum hann fekk tá hann var við í eini mótmælisgongu móti hernaðarstýrinum í Póllandi. Hann er hin fimtandi, sum hefur mist liv í Póllandi av tilikum ávum, síðani hernaðarstýrið tók valdið í landinum 13. desember í fjør.

STØÐAN í Póllandi hefur verið ógvuliga spent hesa seinastu tíðina, og serliga nú hernaðarstýrið heilt gjørdi av við fría fakfelagsskapin Solidaritet, við at bannað felagsskapin. Hendan avgerð hefur ført til eitt ótal av kravgongum og verkföllum, sum eru bard niður við harðari hond.

MEN HVØRKI pólska fólk ella

landsins búskapur hefur fingið tað betur síðani tá. Viðurskiftini í landinum eru ótalandi. Póllendingar leggja blómukransar á gøtarnar til minnis um tey sum fallin eru, og politíið tekur teir burtur líka so skjótt. Pólska kirkjan roynir at sinna báðar partar, men uttan úrslit.

HERNAÐARSTÝRIÐ hefur, sum tað tykist fult tamarhald á viðurskiftinum og hefur traðka eina fólkaliga røslu til jarðar. Eina røslu, sum meginparturin av øllum póllendingunum kendu seg tætt nýttar at.

HERNAÐARSTÝRIÐ hefur validd, men kann ikki á nakran hátt kenna seg trygt. Solidaritet er bannað, men frælsisneistin í pólska fólkinum er enn ikki kódnadur. Ótalandi viðurskifti, og annarleiðis kann tað ikki vera tá fólksins vilji soleiðis verður traðkadur undir jarnhælin.

Panelfundur um javnaðarpolitikk

Javnaðarflokkurin og SU skipa fyrri

I samband við aðalfundin hjá SU, sum verður tann 30. oktober, skipar SU saman við Føroya Javnaðarflokki fyrri panelfundum um politikk floksins nú og í framtíðini, og eisini um

organisatoriskar spurningar innan flokkin. Heitið á fundinum er »Gongdar leiðir móti sosialistiska fólkaheiminum Føroyar«.

Fundurin verður í hølunum hjá Føroya Ar-

Framhald av síðu 1

og avtalur um lonarreguleringar roknað frá pristalinum januar 1983 fram til januarpristalið 1985, verða settar úr gildi, haraftrat verða galdandi takt- og statistikreguleringar eisini gjørdar ógildugar.

Við 3. viðgerð leygdagin vóru stjórnaruppskotini øll samtykt.

— Men hvussu atkvøddi tú sjálfur?

— Eg atkvøddi saman við javnaðarflokkinum. Hann atkvøddi í hovuðsheitum ikki fyrri uppskotinum, og í summum fornum atkvøddi hann als ikki. Hevði flokkurin í ávisum fornum atkvøtt imóti, vóru uppskotini ikki samtykt.

— Hvát er orsøkin til, at javnaðarflokkurin ikki ynskta at fella stjórnina?

— Soleiðis sum búskaparliga stóðan er í løtuni eru

nógvar metingar, um tað hevði verið ráðiligt at fingið val nú.

— Hvát heldur tú sjálfur?
— Eg haldi at tað er rimuligt, at henda stjórnin fær møguleikan at royna seg. Ti tað er borgarligur meiriluti í fólkinginum.

— Roknaði tú við nývali, aðrenn næsta val?

— Eg haldi, at ein neyvur kann rokna við at fólkingið situr hetta valkeiðið út.

— Stjórnin fekk ikki alt tað igjøgnum sum hon vildi?

— Bert partvist. Hon fekk ikki fram munandi niðurskuðir t.d. við at seta dagpengarnar niður til 80%.

— Hvussu atkvøddi hin føroyski fólkingamaðurin?

— Hann var ikki hjáste ddu undir atkvøðugreiðsluni.

— Og grønlendingarnir?

— Teir høvdu gjørt ein góðan handil við stjórnina hoyrdist og vóru ikki í fólkinginum, tá atkvøtt varð.

beiðarafelag í Stoffalág 30. oktober 1982, kl. 15.00.

Fundurin verður skipaður við tveimum panelum, einum svarpaneli og einum spurnarpaneli.

Tey, ið eru í hesum panelum, eru:

Svarpanelið:

Atli Dam, formaður floksins, Tórvaldur Mohr Olsen, løgtingsmaður, Jóannes Dalsgaard, løgtingsmaður, Ingeborg Vinther, limur í starvsnevndini, Tummás Hans Gaardlykke, limur í flokstjórnini, Tórfinn Smith, blaðstjóri, Marnar Lisberg, formaður í SU.

Spurnarpanelið:

Jørgen Thomsen, løgtingsmaður, Gisleyg Bonde, frá Suðurstreymoyar Javnaðarfelag, Mikkel Jensen, frá SU, Bergur Berg, frá SU, Petur Eli Mikkelsen, frá Eysturoyar Javnaðarfelag, Aksel Skoubo, frá Sands Javnaðarfelag.

Haraftrat verður høvi hjá fundarluttakarunum at seta fram spurningar.

Fundurin er fyrri limum úr javnaðarfeløgnum og SU, og er vónin hjá fyrrikarunum tann, at flest møgulig taka av hesum tilbøði.

Seinri sama kvøldið skipar SU fyrri veistlu.

Telefonverk Føroya Løgtingsins — kurstapslán

I Dagblaðnum nú um dagarnar skrivur blaðstjóri um Telefonverk Føroya Løgtingsins.

Telefonverkið er jú eitt av málsokjum fólkaflakksins í landsstýrinum.

Hann bæði harmast og finnist at, ti hesin stovnur við hjálp frá løgtinginum, hefur fingið loyvi at veksa, uttan eftirlit, hefur líkasum passað seg sjálvan, ti tá á hefur staðið, hefur gongdin verið til løgtingið, og har hefur ikki skortað uppá vælvilja.

Úrslitið av hesum vælvilja er tann, at idag er telefonverkið størst »belastningur« á uttanlands-skuld landsins. At hetta er hent kemur av, at telefonverkið skuldi útbyggjast skjótt og brátt.

Ætlanin við hesi útbyggjan var, at øll skuldu hava møguleika at fáa telefon og sostatt skuldi brúkið av telefonini vera við til biligari telefonfaktist.

Men mongum brestir ætlan. Útbyggjan hefur kostað nógvar milliónir, kanska meira enn roknað varð við.

Men tað hefur vist seg, at hvørja ferð tá á stóð, so

var bara at fara til tað almenna, og uttan himpr bleiv so lagt á brúkaran. Tað veri seg við takshækkingum ella fleiri lánum uttan at hædd varð tikin fyrri, hvør hevði ráð ella ikki.

Tað verður upplýst at bert i kurstapslání hefur telefonverkið 70 milliónir at dragast við.

Onkur skal gjalda, ti gjaldast skal tað.

Og lættast er jú bara at fara til løgtingið. Tann seinasta takshækkanin var uppá 26%.

Og hetta bleiv gjørt, uttan at hædd bleiv tikin fyrri, at tað eru fólk við smáum inntøkum.

Tað var bara álagt at gjalda.

Undir viðgerðini av hesum máli i løgtinginum i vár, loyvi eg mær at seta uppskot um at lata pensionistarnar sleppa undan ti fasta gjaldinum, men gjalda fyrri brúkið.

Hetta var meinlikt einum uppskoti frá Sambandsflokkinum, meðan hann sat i andstöðu.

Nú hava teir sosialmálaráðharrin, so her var eg so bláoygdur at trúgva, at hetta gekk.

Men ikki var so. Sam-

bandsflokkurin stemmaði ikki og tað gjørdi fyrri so vitt heldur ikki hinir.

So hetta gamla uppskotið hjá Sambandsflokkinum um ókeypis felagsgjald fyrri pensionistar var bert, sum mangt annað frá teirra síðu, bert valgagn.

So vita vit tað.

Mær rennur i huga seinastu hækkaninar av telefongjöldunum og loyvið til lantøku hjá telefonverkinum. Tá segði blaðstjóri Dagblaðsins nakað tað sama sum nú, men tá stemmað bleiv, vóru eingir trupulleikar. Blaðstjóri stemmaði við, og so var tann søgan úti, takshækkaninar vórðu framdar.

Nú er tað, at ein loyvir sær at spyrja: Hvør hefur ábyrgdina? Ti tað má vera onkur, sum hefur ábyrgd av hesi risafyritøku, sum við sínum prognosum og útrokningum ikki hefur hildið stikk.

Við framhaldandi takshækkanum verður endin tann, at eingin hefur ráð at brúka telefonina, og hvat er tá vunnið.

Sverre Midjord

Jákup Lindenskov um ríkisfelagsskapin:

Ikki bert krónur og oyru

— Forsætismálaráðharrin víðger i røðu síni stuðulin til tað Føroya samfelagið — at ta skal varðveitast á tann hátt, sum neyðugt er i Føroyum — men her skal tann búskaparliga stóðan i Danmark havast i huga.

— Eg vil nýta høvi til at takka forsætismálaráðharranum fyrri, at stjórnin vil varðveita og styrkja samarbeiði millum Føroya og Danmark, innanyfri rammur heimastýrslógarinnar.

M. a. hetta segði Jákup Lindenskov, fólkatingsmaður i samband við røðuna Poul Schlüter, forsætismálaráðharri, helt, tá Fólkatíngið varð sett týsdagin. Jákup Lindenskov segði viðari:

— Blot vil jeg tilføje, at en anden borgerlig regering — flertalsregering, også i spørgsmålet om økonomiske stramminger tilkendegav, at disse ikke ville blive gældende nord for Skagen — men det

blev de alligevel. Det grundlag, som hjemmestyreordningen hviler på, er ikke og bør ikke kun være af betydning, når der skal snakkes kroner og ører. I lyset af hele vor situation, vores fælles historiske, kulturelle tradition, fælles religiøse grundholdning, fælles økonomisk enhed, politiske og militærpolitiske interesser o.s.v., må rigsfællesskabets egentlige indhold kunne måles i andre alen end blot i kroner og ører.

I forbindelse med de forestående forhandlinger mellem regeringen og Færøerne om så vigtige områder som undergrundsspørgsmålet, måske det mest betydningsfulde aspekt i betydningsfuld skabet, må vi formode, at netop rigsfællesskabstanken må være den bærende.

Da Færøerne for 10 år siden valgte ikke at søge medlemskab af De Euro-

pæiske Fællesskaber, var dette nok ikke lige efter køgebogen.

Bl. a. det faktum, at de lande, som grænser op til Færøerne, på nær Storbritannien, havde valgt at stå udenfor EF, blev afgørende for det Færøske Lagtings holdning til spørgsmålet. Både islandske og norske områder var af stor fiskerimæssig interesse for os.

Erfaringerne efter 10 års forløb viser, at vi ikke havde været vores ansvar bevidst, hvis vi havde besluttet andet.

Således som udviklingen har formet sig, skal det dog være mit håb, at de ønsker, som fremsættes fra færøsk side, må kunne opfyldes.

Der kan være behov for en hel del nytænkning nu, hvor der skal føres forhandlinger om Færøernes undergrund. Men det er fremdeles af grundlæggende betydning for det

Framhald á síðu 14